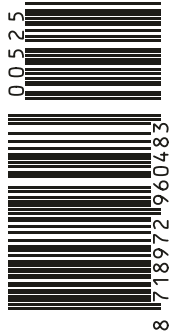

FIETS

Actief

DE
NR.1
IN FIETS-
INSPIRATIE

TESTS

ROUTES

AFSTAPADRESSEN

REISVERHALEN

PRAKTISCHE TIPS

E-BIKENIEUWS

DE KEMPEN: HOGE TOPPEN, DIEPE MIJNEN

STREEKGIDS: NOORDOOST-TWENTE

en ook
› KNOOPPUNTENROUTE MIDDELBURG
› FIETSSTAD ZÜRICH
› MURRADWEG

ALLES OVER FIETSEN IN ZWEDEN

GETEST: ROSE XTRA WATT PLUS

OVER JAGERSPADEN NAAR GLASGOW

368 KILOMETER DOOR DE ACHTERHOEK

FILOSOF MARC VAN DEN BOSSCHE: 'GEEF MIJ MAAR OMWEGEN, IN PLAATS VAN DE KORTSTE WEG RECHTDOOR'

Welkom

De man van de cyclocross en een adresboekje vol contacten uit de fietsindustrie gaat ons verlaten. Onze technisch redacteur Menno Grootjans gaat met pensioen. Een bankzitter? Zeker niet. Menno is fietsen. Geen kantoor-tuin voor hem, maar koers. Of een ritje naar de andere kant van het land om de nieuwste trekkingbike op te halen voor een test. Altijd *en route*, altijd op de hoogte van de laatste nieuwtjes in fietsland. Menno dacht – soms brommend – mee: “Niet alleen maar bloemetjes in beeld, we zijn de *Libelle* niet, hè.” En met zijn oneliners en typetjes-omschrijvingen zouden we moeiteloos een heel magazine kunnen vullen. Menno, in ons gezamenlijke Brabantse land zeggen we dan: ‘*Da ge bedankt bent, da wittel!*’

Katalijn Verel
Hoofdredacteur

Goed idee? Mail ons!
redactie@fietsactief.nl

INHOUD

REIZEN

28 Murradweg

In het spoor van de Mur, die stroomt door Oostenrijk, Slovenië en Kroatië.

44 De Kempen

Roman Helinski gaat terug naar de mijnstreek en het verleden van zijn opa.

78 Schotland

Van Edinburgh naar Glasgow, langs kanalen en sfeervolle inns.

IN DIT NUMMER
FIETS JE DOOR
BELGIË, OOSTENRIJK,
SLOVENIË, KROATIË
EN SCHOTLAND!

42 Fijne fietsstad: Zürich

38 De Rose Xtra Watt Plus 2 is een multitalent

20 Marc Van den Bossche kan niet zonder zijn fietsrondjes

FietsActief nr. 5

ROUTES

- 10** Langeafstandsroute: met de meerdaagse tocht *Ode aan het Landschap* ontdek je de Achterhoek in al zijn fraaie facetten
- 20** Het rondje van... hoogleraar filosofie en schrijver Marc Van den Bossche
- 34** De Streekgids: verken Noordoost-Twente in het late voorjaar, als alles in bloei staat
- 70** Knooppuntenroute Middelburg: door de duinen en polders van Walcheren, langs vuurtorens en vogels

TECHNIEK

- 38** Proefrit: een heerlijke alleskunner, de Rose Xtra Watt Plus 2
- 60** Oplaadpunt: e-tips, nieuws, trends en innovaties

- 69** Zo doe je dat: je ketting checken

- 77** Proefrit accessoires: de Ortlieb QL2 Lock is een handig slotje

EN VERDER

- 18** Heikel punt: hoe groen en duurzaam is de Tour de France eigenlijk?
- 62** Alles over: fietsen in Zweden. Het is een enorm uitgestrekt en schitterend land waar veel te ontdekken valt

RUBRIEKEN

- 6** Startpunt
- 25** Colofon
- 42** Fietsstad Zürich
- 58** Raad de plaats
- 88** Volgend nummer
- 90** Puzzel & win

STARTPUNT

ONDER REDACTIE VAN LINDA KORSTEN
& MENNO GROOTJANS

CITYTRIPPEN IN VLAANDEREN

De zon nodigt uit om naar buiten te gaan! Zin in een leuke citytrip? Je hoeft niet ver te reizen om verrassende plekken te ontdekken - kijk maar eens naar de Vlaamse stadjes Kortrijk, Hasselt, Lier, Lokeren en Diest. Slenteren door historische steegjes, culinaire hoogstandjes ontdekken, mooie fietstochtjes maken... Alles aanwezig voor een fijne vakantie dichtbij. Kijk voor meer info op onze site: fietsactief.nl

DAT ZIT WEL SNOR - EHH... DROOG

Mooie tas van Clarijs:
de enkele fietstas Mat
Olive. Met uitzon-
dering van de haken
en gespen volledig
gerecycled – onder
andere gemaakt van
restmateriaal van de
bakfiets regenhoezen!
Echt waterdicht dus,
ook dankzij de water-
bestendige rolsluiting.
clarijs-fietstassen.nl

STARTPUNT

EVEN BLAZEN

Geen handpomp meer nodig onderweg! De Lezyne Control Drive CO2 heeft een behuizing van CNC gefreesd aluminium en past op zowel Presta- als Schrader-ventielen. Met de draaischakelaar bepaal je zelf hoeveel lucht je in de band blaast. Een neopreen hoesje beschermt je handen tegen de kou die kan vrijkomen tijdens het oppompen. De Control Drive CO2 wordt geleverd inclusief een 16 of 25 grams patroon. Vanaf € 29,95 lezynestore.nl

GO!

Van peuters tot tieners, het Zuid-Afrikaanse Leatt heeft een reeks aan helmen, kleding en schoenen voor je kleine fietsmaatje. Leatt biedt hun ontwerpen ook in coole minimaten aan. Geef een veilig gevoel als de kids wat uitproberen op de fiets. Van helmen tot *body protectors* en van shirts tot elleboogpads. leatt.com/kids-mtb-gear

ROGER RICHTER

KULTUR ROUTE 65

Ontdek de veelzijdige cultuur van Wiesbaden met de Kultur Route 65. Deze tocht combineert musea, historische gebouwen en culturele hotspots. Je verkent alles gemakkelijk met de plazy-app. Laat je inspireren en beleef cultuur van dichtbij. Bezoek zeker Museum Wiesbaden, Museum Reinhard Ernst en het Kurhaus. plazy.travel

HOP, IN JE TAS

Deze CÎME Zonne-crème Gezicht SPF30 met hyaluronzuur is voedend en lekker luchtig. Door het kleine formaat stop je 'm zo in je tas of jaszak. € 32,- nl.cime-skincare.com

‘ZIT IK OP DE FIETS, ZIE IK VAN ALLES EN KOST HET NIETS!’

Deze tegelwijsheid is van Ingrid van der Zwan. We belonen Ingrid met een bonte Basil-fiets tas. Heb jij een fietsspreuk die niet zou misstaan op een tegel? Stuur 'm naar redactie@fietsactief.nl

SLINGEREN LANGS DE REGGE

Lekker zomers: slingeren langs de Regge! Die meandert mooi, van de kastelen rond Diepenheim langs de Sallandse Heuvelrug naar de Vecht. Tip: de route Smaak en Vermaak Notter – Zuna. Helemaal leuk vanuit een boomhut pal aan de Regge, van vakantiepark Mölke! vechtdaloverijssel.nl

BARBARA TRIENEN

VERSCIJNINGSDATA

FietsActief 6	5 augustus
FietsActief 7	16 september
FietsActief 8/9 (extra dik)	9 december

PODCAST-TIP

Oud-profrenster Roxane Knetemann is sinds kort te horen als vaste co-host van de populaire AD-podcast *In het Wiel*. Bekend van haar vrolijke analyses bij de NOS, voegt ze zich bij Niek Goedvolk, Marijn Abbenhuijs en Daniël Dwarswaard. Je hoort haar vol enthousiasme praten over zowel mannen- als vrouwenkoersen. *In het Wiel* blijft dé podcast voor wielersfans met deze zomer natuurlijk aandacht voor de Tour, de Vuelta en het WK in Rwanda. Luisteren doe je onder meer via Spotify.

FRANK DE ROODDEG MEDIA

DUURZAAM VAUD

Vaud, in het hart van Zwitserland, combineert bergnatuur met duurzaamheid. Van groene mobiliteit tot ecotoerisme en lokale gastronomie: Vaud zet zich in voor een toekomst waarin reizen en natuurbewoud hand in hand gaan. En dat betekent ook heel veel fietsmogelijkheden! Zo'n twintig gemarkeerde Switzerland-Mobility-routes voeren fietsers door glooiende landschappen. De meeste sportwinkels verhuren hier e-bikes. Aanrader: de e-bikeroute rond het Lac de Joux, of de makkelijke Lavaux Tour rond het Meer van Genève. myvaud.ch

IN BEELD

Meer dan alleen een 600 lumen koplamp: de nieuwe Garmin Varia™ Vue heeft een ingebouwde 4K camera die videobeelden automatisch opslaat als er een incident wordt gedetecteerd. Gebruikers kunnen ook synchroniseren met de Varia RCT715 achteruitkijkzadelaar met camera en achterlicht. Dus mocht er wat naars gebeuren; gelukkig hebben we de beelden nog... € 549,99 Garmin.com

3 VRAGEN AAN LUUK VAN DER WAL

In 2001 begonnen twee studenten commerciële economie in hun vrije tijd met de verkoop van goedkope mountainbikes aan bedrijven vanuit een boerenschuur. Anno 2025 is 12GO Biking de grootste fietswinkel van de Benelux. Hoe is ze dat gelukt? Luuk van der Wal (31), van de klantenservice, geeft antwoord.

1. Hoe hebben jullie dit georganiseerd?

“We hebben alles onder één dak. Naast een zeer uitgebreide winkel met twee verdiepingen, een indoor testbaan en een groot magazijn hebben we nu ook een service-werkplaats en een lunchcafé. Mensen rijden soms een eind naar onze winkel in Moordrecht en dan is het logisch dat we ernaar streven dat we aan niemand ‘nee’ moeten verkopen. Door de grote voorraad fiets je als de klant binnen anderhalf uur met de fiets de deur uit. Daarnaast leveren we ook aan huis.”

2. Hoe gaan jullie met de klanten om?

“Klanttevredenheid vinden wij megabelangrijk. Elke klant moet zich thuisvoelen. Of je nu voor een fiets van 7.000 euro komt of een nieuw binnenbandje. We maken best veel online reclame, we hebben een eigen magazine, maar het grappige is dat de meeste klanten nog steeds via mond- tot-mondreclame bij ons terecht komen. Als een klant tijdens het fietsen vertelt dat-ie goed is geholpen, is dat zeer waardevol.”

3. En e-bikes?

“We zijn begonnen met sportieve fietsen. Die verkopen we nog steeds heel veel, maar de verkoop van e-bikes heeft echt een vlucht genomen. In het begin zag je ook precies wie er voor een e-bike kwam. Nu zien we klanten uit alle leeftijdscategorieën op e-bikes vertrekken. We hebben een zeer uitgebreid aanbod. En we hebben *dedicated* e-bike-adviseurs. Die weten alles van de fietsen en zijn zelf ook heel enthousiast. Dat is echt een plus.” 12gobiking.nl

Mini-fietsvakantie ODE AAN HET LANDSCHAP

HERBERG

de Gouden Leeuw

HOTEL • CAFÉ
RESTAURANT

Museum Staal in Almen

Museum Staal

368 Kilometer door de Achterhoek?

En toch een tocht van 368 kilometer

Museum MORE

Sluis Eefde

Zeg niet dat molenaar Arnold je niet heeft gewaarschuwd!

TIJDENS DE NIEUWE MEERDAAGSE ROUTE ODE AAN HET LANDSCHAP KRIJG JE DE ACHTERHOEK TE ZIEN IN AL ZIJN FRAAIE FACETTEN. DE TOTALE AFSTAND BEDRAAGT 368 KILOMETER, OPGEKNIPT IN VIJF DAGETAPPES. SIMONE REED ER DRIE.

TEKST SIMONE NAGEL FOTO'S ARJAN KRIUK

Het

oorspronkelijke landschap van de streek die we nu de Achterhoek noemen, ontstond na de laatste ijstijd en is sindsdien door de mens verder gevormd. Vandaag de dag zie je een mengeling van akkers, weilanden, bossen, beekjes, veenmoerassen en oude boerderijen. Dit zo karakteristieke landschap wordt ook wel coulisselandschap genoemd. Landschaps-ecoloog Anton Stortelder schreef er een boek over: *Ode aan het landschap*. Hierin vertelt deze geboren Achterhoeker welke landschapstypen er zijn en hoe je ze kunt herkennen. Ook schetst hij de ontstaansgeschiedenis. Interessant, want veel landschappen die in onze moderne ogen erg oud lijken, zijn eigenlijk verrassend jong. Zo was rond 1850 meer dan een derde van de Achterhoek nog een open heidelandschap. Pas met de komst van kunstmest rond 1900 konden deze gebieden in cultuur gebracht worden.

Kijkje achter de coulissen

Maar nu loop ik op de zaken vooruit. Want het boek *Ode aan het landschap* is tevens een gids bij de gelijknamige fietsroute. Hierin geeft Stortelder je een kijkje achter de coulissen van het Achterhoekse landschap. De route is in totaal 368 kilometer lang: het boek raadt vijf dagetappes aan, maar je kunt er natuurlijk ook meer of minder van maken. Niet onbelangrijk om te vermelden: de route staat los van de knooppuntenroutes in de Achterhoek. Ode aan het Landschap heeft zijn eigen routebordjes. Je herkent ze aan een groen klavertje vier, dat staat voor 'het geluk van Nederland'. Achterhoekers geven hiermee aan dat ze zelf ook heel goed weten dat ze bevoorrecht zijn met zo'n mooi landschap. Ik heb drie van de vijf aanbevolen etappes gereden. De laatste twee had ik ook graag afgevinkt, maar dat liet de agenda helaas niet toe. De stukken die ik wel heb gereden, geven gelukkig een goed beeld van wat de Achterhoek in huis heeft. Je kunt *Ode aan het Landschap* starten waar je maar

wilt, maar ik begon 'm in de officiële startplaats: het knusse IJsseldorpje Bronkhorst. Of beter: IJsselstadje, want ondanks z'n dorpse afmetingen heeft Bronkhorst al sinds 1482 stadsrechten. Via Zutphen, het Twentekanaal en het voormalige heidegebied Grote Veld slalommen we in lange lussen oostwaarts. Ja, de kortste afstand tussen twee punten is een rechte lijn. Maar met alleen rechte lijnen zet je in een relatief compact gebied als de Achterhoek natuurlijk geen fietsroute van 368 kilometer uit...

Voor ik verder ga, moet ik eerst even een misverstand mijnerzijds verklaren. Ik dacht in eerste instantie dat *Ode aan het Landschap* niet over steden en dorpen ging, maar expliciet over natuur- en cultuurlandschappen. Die aanname is niet terecht, want steden en dorpen maken natuurlijk onlosmakelijk deel uit van het landschap. Zo genieten we onbekommerd van de fraaie stadjes die we passeren. Zoals Lochem, dat vanwege z'n strategische ligging aan de Berkel al vóór het jaar 1000 bewoond werd. En dan zijn er nog de landgoederen. In de driehoek Zutphen-Lochem-Ruurlo ligt het daar vol mee. Statige panden omringd door tuinen, landerijen en bossen. Kasteel Ruurlo is er een van. In het oude kasteel is nu Museum MORE gevestigd, met indrukwekkende werken van de magisch-realistische schilder Carel Willink. Er is ook een tentoonstelling van de extravagante jurken van zijn vrouw Mathilde. Echt de moeite waard om even binnen te lopen. Het eindpunt van de etappe is het stadje Borculo, vanwege z'n vele bruggen ook wel het Venetië van de Achterhoek genoemd. We overnachten in een knusse koepeltent op de op Scandinavische leest geschoeide camping Oetdoor.

Kerk en bier

De tweede etappe loopt van Borculo naar Winterswijk. Niet alleen een fraai tracé, maar ook leerzaam. Ik herken een aantal van de landschapstypen die

MURRADWEG BERGAF LANGS DE RIVIER

MARION GEERLIGS (45) FIETSTE MET HAAR VRIEND MARTIJN DE MAN (50) EN HUN ZOONTJE JURRE (9) OVER DE MURRADWEG. DE ROUTE VOERT DOOR HET KLASSIEKE OOSTENRIJK, MET BERGTOPPEN EN ALPEN, MAAR OOK DOOR SLOVENIË EN KROATIË.

TEKST: JESSICA DE KORTE FOTO'S: MARTIJN DE MAN

Langs de Mur vlak
voor Scheiflung

Het oude stadshart
van Tamsweg

De Murturm
bij Ratzenau

Fietsbrug over de
Mur bij Unzmarkt-
Frauenburg

Eindpunt Legrad waar
de Mur in de Drau stroomt

Martijn en zontje
Jurje genieten volop

Nikolic Meilmühle

WAAROM IS DEZE ROUTE EEN AANRADER?

Marion: “Je begint hoog in de bergen en gaat langzaam naar beneden, waardoor je om de paar dagen door een ander landschap fietst. De rivier Mur begint klein en zie je steeds breder worden. Het is niet echt een rivier om in te zwemmen, daarvoor is de stroming te sterk. Eerst ben je in de Alpen, later kom je door wijngebieden en het boerenland; kleine dorpen met velden vol pompoenen, maïs en zonnebloemen. Ook fiets je door bossen. Die afwisseling maakt de route erg leuk. Je ziet het klassieke Oostenrijk – denk aan boerderijen, Alpenweiden en bergdorpjes – maar komt aan het eind ook door Slovenië en Kroatië, waar alles er net weer anders uitziet, tot de supermarkten aan toe.

“Onderweg kun je bij de stalletjes groente, eieren en pompoenpitolie kopen. In Oostenrijk is alles goed georganiseerd voor fietsers. De route is makkelijk te volgen via de bordjes, er staan picknicktafels en overal is het schoon en netjes. Op de campings vind je goede douches; niet verkeerd, zeker als je met een kind reist dat van buitenspelen houdt.”

DE ROUTE De Murradweg begint bij de bron van de Mur, hoog in de bergen van Lungau, nabij Salzburg, en eindigt bij de monding in het Kroatische Legrad; hier stroomt de Mur in de Drau. De route volgt de rivier door het Alpengebied van Oostenrijk en gaat deels door Slovenië en Kroatië. Aan de oevers liggen historische steden, kastelen en thermale baden.

DE BRON De officiële start van de route is bij de berghut Sticklerhütte, op 1.750 meter hoogte. Hier kom je in de zomermaanden met de Talerbus (talerbus.at) vanaf het dorp Sankt Michael im Lungau, de fiets kan mee. Marion: “In de hut hebben we een nachtje geslapen; van daar wandelden we in zo’n twee uur naar de bron, heel mooi.”

ROUTEMATERIAAL Marion en Martijn gebruikten het routeboekje van

Bikeline: *Mur-Radweg, Von der Quelle zur Mündung* (van de bron naar de monding). Marion: “De kaartjes zijn heel overzichtelijk, en zowel de campings als bezienswaardigheden staan goed aangegeven. Ook krijg je een goed idee van de hoogtemeters. We lezen graag van tevoren de tekst door, en noteren de hoogtepunten met een kleurtje in de kaartjes.”

AFSTAND 470 km (het gezin fietste 569 km, met een extra lus).

NIVEAU Makkelijk. De route begint op 1.750 meter hoogte en gaat geleidelijk omlaag, met hier en daar wat kleine klimmetjes. Marion: “Het fietst heel gemakkelijk. De route was goed te doen voor ons zoontje, die toen nog 6 jaar was; meestal fietsen we zo’n 30 tot 40 kilometer per dag. Jurre houdt heel erg van de natuur, dus er is altijd wel wat te zien en

DE KEMPENROUTE EEN DIJK IN HET VERLEDEN VAN OPA

M

Mijn opa, een Pool, kwam voor de Tweede Wereldoorlog naar de mijn in Zwartberg nabij Genk om te werken. Hij betrok met mijn oma een scheef mijnwerkershuisje, in een wijk vol met Portugese, Italiaanse, Turkse en Poolse mijnwerkersgezinnen. Inmiddels zijn mijn opa en oma allebei al meer dan twintig jaar dood en is dat huisje tegen de vlakte geslagen, maar als kind bewaar ik warme herinneringen aan het huis waar het meestal rook naar gesmolten boter en rozemarijn, want mijn oma stond altijd te koken in de kleine keuken. Het

rook er ook naar gas dat lekte uit de oude oven.

Fotograaf David en ik fietsen een kilometer of zestig in totaal vandaag. We volgen een zogenoemde Icoonroute, meer specifiek: de Kempenroute. Ter hoogte van Nationaal Park Bosland, een aaneengesloten gebied van heide, vennen en gemengde bossen, draaien we een fraai fietspad op. *Fietsen door de bomen* heet deze attractie. Via een brug belanden we na zevenhonderd meter op een dubbele cirkel tussen de boomtoppen. Een fraaie constructie, waar veel mensen een paar kilometer voor om willen rijden. Nog indrukwekkender dan dit pareltje van architectuur midden in het bos, is de Duitse begraafplaats even verderop, waar we stilvallen omdat er tienduizenden witte kruizen staan. Een zee aan oorlogsleed, uitgesteld in een prachtig, strak onderhouden park.

Bergen in het landschap

In de verte doemen de *terrils* van Zolder en

Wonderbaar ZWEDEN

VANAF UTRECHT IS HET NAAR DE ZWEEDSE STAD
MALMÖ EEN GOEDE 900 KILOMETER, MAAR OM IN
HET UITERSTE NOORDEN VAN HET LAND TE
KOMEN, MOET JE RUIM 1600 KILOMETER VERDER
RIJDEN. MET ANDERE WOORDEN: ZWEDEN IS EEN
ENORM LAND WAARIN VEEL TE ONTDEKKEN IS.
WAT KUN JE DAAR ALLEMAAL
VERWACHTEN?

TEKST: ELIAS DE BRUIJNE FOTO'S: JESSICA DE KORTE,
ANNEMARIE BERGFELD, PETER VAN DER MEULEN, PATRIK CARLBERG

'Gij oude, jij vrije, jij bergachtig noorden. Gij stille, jij vreugderijke schone! Ik groet u, lieflijkste land op aarde, uw zon, uw hemel, uw groene streken'

Dit zijn de eerste regels van het volkslied van Zweden en dat is hoe we het land waarschijnlijk ook zien: vrij, stil, groen en heuvelachtig, met in het noorden blijkbaar ook bergen. De hoogste daarvan, de 2.097 meter hoge Kebnekaise, ken je misschien uit het mooie kinderboek *De wonderbare reis van Nils Holgersson*: de leidster van de groep wilde ganzen die hierin een hoofdrol speelt heet Akka van Kebnekajse, en wel omdat ze op deze berg is geboren. Haar voornaam verwijst dan weer naar het bergmassief Akka, maar genoeg hierover – op het thema Zweedse schrijvers komen we later nog terug. Groene heuvels, blauwe meren, steden als Stockholm, Malmö en Göteborg, knäckebröd, Pippi Langkous, de IKEA en ABBA – dat is voor veel Nederlanders Zweden in een notendop, maar wat is het land voorbij de clichés? Qua landschap heeft Zweden de naam een beetje saai te zijn, weet ook 'Scandifietser' Jan Schlaman, die duizenden kilometers aflegde in de Scandinavische landen.

Götakanaal

Voor Schlaman begon het allemaal met de verhalen van de Zweedse schrijfster Selma Lagerlöf (1858-1940). Toen zijn kinderen klein waren las hij hen de avonturen van Nils

Holgersson voor, wat ze prachtig vonden, en die verhalen over een jongetje dat met een groep wilde ganzen door Zweden reist maakten ook hemzelf nieuwsgierig naar het land. "Later ontdekte ik ook de Scandinavische misdaadromans. Toen ik *De vrouw in het Götakanaal* van het schrijverskoppel Maj Sjöwall en Per Wahlöö had gelezen, dacht ik: daar wil ik ook eens fietsen. Uiteindelijk heb ik pas in 2008 voor het eerst in Zweden gefietst, maar sindsdien heb ik er duizenden kilometers afgelegd: in het zuiden, langs vrijwel de hele kustlijn, in het noorden, in het binnenland. En ik vind het een prachtig land." Wat de mooiste plekken zijn, vindt Schlaman lastig te zeggen, want Zweden is groot: van noord naar zuid is het land maar liefst 1.570 kilometer lang. Grofweg ziet het er van zuid naar noord als volgt uit: het zuiden is glooiend met lage heuvels en veel akkerbouw, zeker in Skåne, de meest zuidwestelijke provincie, terwijl Blekinge in het zuidoosten al beboster en rotsiger is. Vervolgens krijg je Småland, Östergötland en Västergötland met een mix van bos, meren en bloemrijke landerijen. Naarmate je verder noordelijk komt, wordt het steeds eenzamer en bossiger. De meest noordelijke provincie, Zweeds Lapland, noemt Schlaman 'de noordelijke wildernis'.

Prachtige meren
in Zuid-Zweden

Een van de mooiste gebieden vindt Schlaman dat tussen Göteborg en de Noorse grens. “Daar heb je een prachtige scherenkust met allemaal van die kleine rotseilandjes die met elkaar verbonden zijn door hoge bruggen waar je overheen kunt fietsen. Een prachtig kustdorp daar is Fjällbacka, met van die mooie rode huisjes met witte kozijnen. En Göteborg is levendige havenstad met bijzondere gebouwen en prachtige parken. Ook het binnenland van deze regio is mooi en afwisselend.” Een andere mooie plaats is de historische stad Karlskrona in het zuidoosten, die op een dertigtal eilanden is gebouwd, en verder is ook het Göta-kanaal en omgeving een aanrader. “De Göta Kanalleden, een 220 kilometer lange route langs het kanaal, is dit jaar gekozen tot fietsroute van het jaar 2025 op de Fiets en Wandelbeurs. Als je dat kanaal volgt, kom je ook vanzelf bij de Vänern en Vättern – de twee grootste meren van Zweden. Dat is een prachtig gebied. Het Götakanaal – dat in 1832 is aangelegd van Söderköping aan de Oostzee tot aan de oostoever van het Vänern – is intrigerend: het heeft 58 sluizen om de hoogteverschillen van het heuvellandschap te overwinnen, en dat betekent dat je wel door de heuvels fietst, maar alsnog continu vlak. Je rijdt daarbij over een rustige trekweg, hoofdzakelijk over gravel, en onderweg kom je allerlei leuke plaatsjes tegen. Vooral in de zomer is dat heel sfeervol. Wat ook interessant is, is dat het kanaal door diverse meren voert. Daar moet je natuurlijk

omheen en dan is het even klimmen geblazen – of je steekt over met de boot. Zo is het heel afwisselend.”

Langs schrijvers en de Botnische Golf

Niet toevallig vormen deze stukken ook een groot deel van de Fietsronde Zuid-Zweden, die Schlaman in 2019 maakte voor Europafietsers. De 2.063 kilometer lange route loopt bijna volledig langs de Zuid-Zweedse kust, waarbij de doorsteek in het noorden wordt gemaakt door het Göta-kanaal te volgen (grotendeels via de Göta Kanalleden). Bijzonder is dat de tocht in het teken staat van plekken die een rol spelen bij Zweedse schrijvers. Sjöwall & Wahlöö en het Götakanaal noemden we al en natuurlijk mag ook de reis van Nils Holgersson niet ontbreken: de route volgt een deel van zijn reis van Malmö via de zuidkust naar het eiland Öland in het zuidoosten. “Öland is ook de plaats waar de verhalen van Johan Theorin zich afspelen, en in het zuiden heb je het middeleeuwse kustplaatsje Ystad uit de *Wallander*-serie van Henning Mankell. Verder gaat de route ook over de Astrid Lindgren Fietsroute in Småland – Pippi Langkous! – en door Göteborg, van de thrillers van Åke Edwardson. Daarbij vind ik het vooral interessant om te ontdekken in hoeverre het beeld dat je hebt van de verhalen overeenkomt met de werkelijkheid. Dat vind ik prachtig, om dat te verkennen.”

Het liefst geeft Schlaman zijn reizen een thema mee, en zo

REIZEN EN TREINEN

Reizen naar Zweden kan op allerlei manieren. Met de auto is het van Utrecht naar Malmö 800 à 900 kilometer, afhankelijk van het vervoer. Wil je alleen met de auto, dan moet je over de Deense eilanden Funen en Seeland en ten slotte over de Sontbrug van Kopenhagen naar Malmö. Wil je met de fiets, dan moet je zowel bij de Grote Beltbrug als bij de Sontbrug de trein pakken aangezien fietsen daar niet is toegestaan. Voor de trein over de Grote Beltbrug moet je reserveren, voor die over de Sontbrug niet. Een andere optie is de veerovertocht met de

auto van het Duitse Puttgarden naar het Deense Rødby in combinatie met de Sontbrug naar Malmö of een tweede veerovertocht van Helsingør naar Helsingborg. Vanuit het Duitse plaatsje Travemünde, vlakbij Lübeck, vertrekken dag- en nachtboten naar Trelleborg en Malmö. Vanuit Kiel vaart dan weer een boot naar Göteborg. De fiets meenemen in de Zweedse trein is niet aan te raden: Zweedse treinen zijn vrij fietsonvriendelijk. De regels verschillen per treinmaatschappij, dus zoek dit vooraf goed uit!

ontstond ook het idee voor een reis langs de hele kust van de Botnische Golf met als hoogtepunt een bezoek aan een zwerfkei op een Fins eiland. Dat zit zo: vroeger werkte Schlaman in Borger, de 'hunebedhoofdstad' van Nederland, en vanuit zijn kantoor keek hij uit op een zwerfkei die in de voorlaatste ijstijd door gletsjers naar Borger was vervoerd. "Wetenschappers hadden achterhaald dat die steen van de Åland-eilanden kwam, een eilandengroep tussen Finland en Zweden, en nu komt het: op een gegeven moment was er een kunstenaar, Bart Eysink Smeets, die zei: 'Die steen hoort hier niet, die heeft heimwee.' Hij kwam op het maffe idee om die steen terug te brengen en dat is hem ook gelukt: in 2019 heeft hij hem met een aanhanger terug naar de Åland-eilanden gebracht. De VPRO heeft daar een documentaire van gemaakt en toen ik die zag, dacht ik: dat is mijn oude buurman, daar wil ik heen. Daar heb ik die reis om de Botnische Golf aan gekoppeld, en zo heb ik in 2023 mijn oude buurman weer ontmoet."

Fietscultuur & infrastructuur

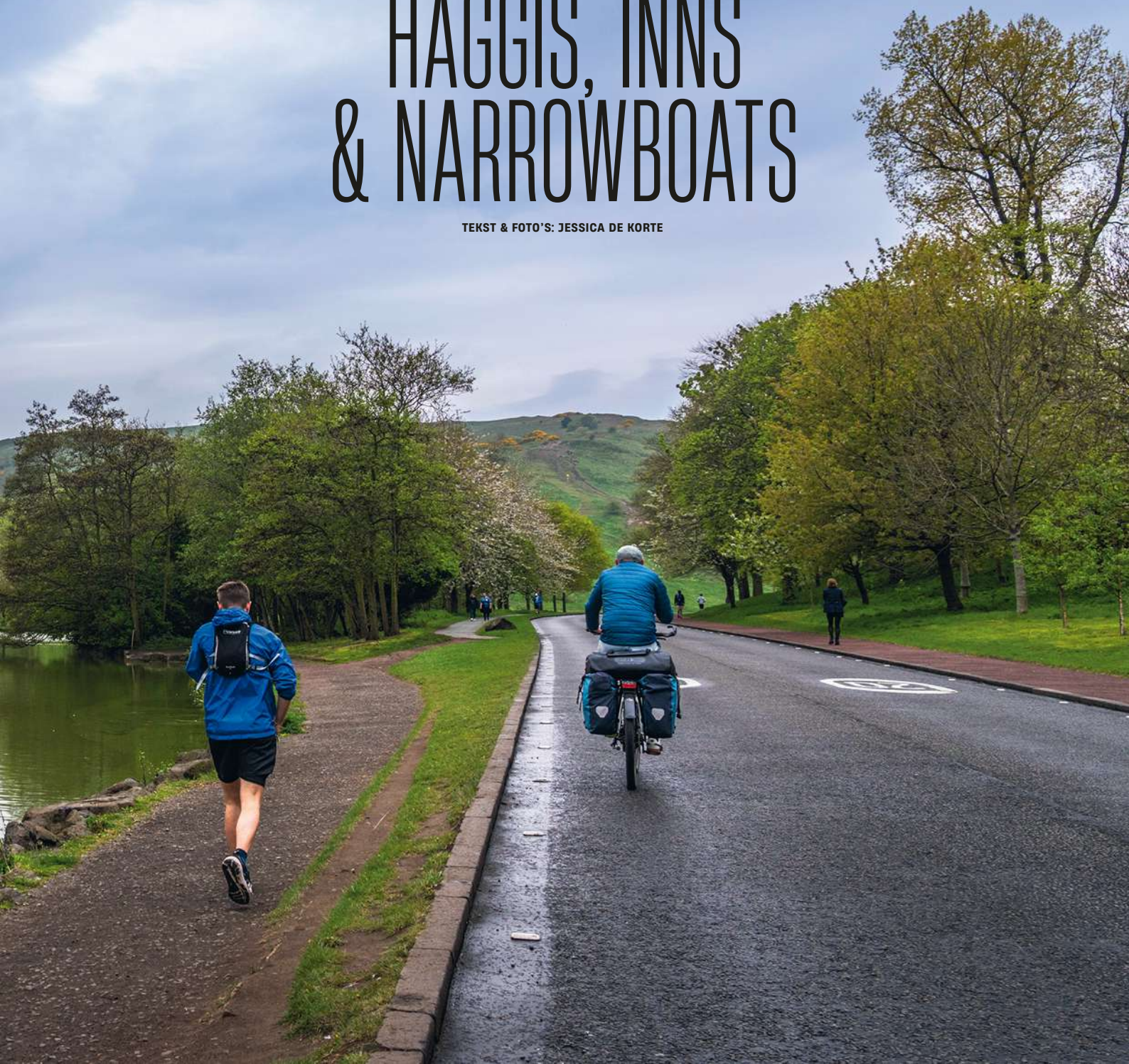
In het ruige noorden zijn fietsen een zeldzame verschijning en ook in het algemeen heeft Zweden geen grote fietscultuur, hoewel het verschilt per gebied. In de steden wordt wel redelijk veel gefietst, vooral in de universiteitssteden, zegt Schlaman. "Lund is echt een fietsstad, vergelijkbaar met de stad Groningen. Je hebt daar ontzettend veel

DE SCHOTSE STEDEN EDINBURGH EN GLASGOW ZIJN VERBONDEN MET KANALEN. OVER
VOORMALIGE JAAGPADEN FIETS JE LANGS SFEERVOLLE INNS, SLUISWACHERS, EEN ROTERENDE
SCHEEPSLIFT ÉN DE VROLIJKE SCHOTSE LOCALS, DIE GRAAG EEN PRAATJE MAKEN.

EDINBURGH – GLASGOW

HAGGIS, INNS & NARROWBOATS

TEKST & FOTO'S: JESSICA DE KORTE

OP PAD MET:
FIETSACTIEF NR. 6
VOL ROUTES, REIZEN EN
HANDIGE FIETSTIPS!

ANTWERPEN
**PARADIJS
STRAAT**

H100
0,81
1,4

